

Warszawa, 28 lipca 2014 r.

BL-112-8-NIK/14

INFORMACJA PRAWNA DOTYCZĄCA ORGANIZACJI RUCHU NA DROGACH GMINNYCH, POWIATOWYCH I WOJEWÓDZKICH

Przedmiotowa informacja przygotowana została w oparciu o przedstawioną przez Departament Porządku i Bezpieczeństwa Wewnętrznego Najwyższej Izby Kontroli informację o wynikach kontroli nt. „*Organizacja ruchu na drogach gminnych, powiatowych i wojewódzkich.*”.

Kontrola została przeprowadzona przez wojewodów na zlecenie Najwyższej Izby Kontroli, w ramach kontroli projektowej „Działania Policji i organów administracji publicznej na rzecz bezpieczeństwa obywateli w ruchu drogowym”.

Celem kontroli przeprowadzonej przez NIK była ocena organizacji ruchu na drogach, w tym prawidłowości oznakowania dróg publicznych, w kontekście zapewnienia bezpieczeństwa obywateli w ruchu drogowym, a także wykonywanie wybranych zadań nałożonych przepisami prawa na organy zarządzające ruchem.

Kontrolę przeprowadzono w urzędach kierowanych są osoby pełniące funkcję organów zarządzających ruchem drogowym, o których mowa w art. 10 ust. 4 i 5 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym:

- marszałków województw – w zakresie realizacji zadań organu zarządzającego ruchem na drogach wojewódzkich (urzędy marszałkowskie),
- starostów – w zakresie realizacji zadań organu zarządzającego ruchem na drogach powiatowych i gminnych (starostwa).

W podsumowaniu kontroli stwierdzono, że zarządzanie ruchem na drogach gminnych, powiatowych i wojewódzkich budzi wiele zastrzeżeń, a szereg nieprawidłowości może mieć istotny, negatywny wpływ na bezpieczeństwo uczestników ruchu drogowego.

Uchybienia odnotowane przez Najwyższą Izbę Kontroli polegały m.in. na:

- braku zatwierdzonych organizacji ruchu,
- nieprawidłowościach w zakresie rozpatrywania i weryfikacji przedłożonych organizacji ruchu,
- niezgodnościach oznakowania faktycznie znajdującego się na drogach z oznakowaniem określonym w zatwierdzonej dla danej drogi organizacji ruchu,
- nieprawidłowościach związanych z dokonywaniem obowiązkowych kontroli stanu dróg przez organy zarządzające ruchem,
- niewłaściwym oznakowaniu miejsc szczególnie uczęszczanych przez dzieci,
- prowadzeniu robót budowlanych na drogach publicznych bez zatwierdzonej organizacji ruchu,
- nieuzasadnionym stosowaniu znaków drogowych zmniejszających lub zwiększających prędkość dopuszczalną na danym odcinku drogi,
- lokalizacji reklam w sposób zmniejszający widoczność znaków drogowych i innych elementów drogi.

Kontrola NIK wykazała ponadto, że w sposób nierzetelny prowadzone były kontrole, których podejmowanie jest obowiązkiem organu zarządzającego ruchem na podstawie § 12 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 23 września 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków zarządzania ruchem na drogach oraz wykonywania nadzoru nad tym zarządzaniem.

Zastrzeżenia dotyczyły zarówno kontroli wykonania zadań technicznych wynikających z realizacji projektu organizacji ruchu, jak i prawidłowości zastosowania, wykonania i utrzymania znaków drogowych, urządzeń sygnalizacji świetlnej lub dźwiękowej oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego.

Stwierdzono, że zadania w zakresie zarządzania ruchem na drogach przekazywane były przez organy zarządzające ruchem (starostów i marszałków województw) - zarządom dróg. Zdaniem Najwyższej Izby Kontroli, brak jest podstawy prawnej do takiego delegowania kompetencji.

Jako niezadawalający określono stan zaawansowania w zakresie opracowania i wdrażania organizacji ruchu na podstawie zatwierdzonych projektów. W większości skontrolowanych jednostek, organizacje ruchu zatwierdzano na podstawie niekompletnych projektów, które nie zawierały planów orientacyjnych i sytuacyjnych, lub dokumenty te sporządzano w niewłaściwej skali. W niektórych przypadkach przedkładane do zatwierdzenia projekty organizacji ruchu nie zawierały wszystkich wymaganych opinii. Zastrzeżenia budziły również poziom merytoryczny samych projektów.

Podstawowym problemem, który może wymagać interwencji legislacyjnej, jest zdaniem NIK brak zatwierdzonych organizacji ruchu dla części dróg publicznych. Wynika to z faktu, iż w świetle § 4 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 23 września 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków zarządzania ruchem na drogach oraz wykonywania nadzoru nad tym zarządzaniem, obowiązek wprowadzenia organizacji ruchu dotyczy nowo wybudowanych dróg albo dróg już istniejących, jeżeli zachodzi konieczność zmiany na nich organizacji ruchu. Rozważenia wymaga w szczególności propozycja wyznaczenia ostatecznych terminów wdrożenia stałych organizacji ruchu dla poszczególnych kategorii dróg.

Zmiany wymagać może także § 5 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 23 września 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków zarządzania ruchem na drogach oraz wykonywania nadzoru nad tym zarządzaniem. Przepis ten stanowi, że projekt organizacji ruchu powinien zawierać plan orientacyjny w skali od 1:10.000 do 1:25.000 z zaznaczeniem drogi lub dróg, których projekt dotyczy. Skala ta jest w opinii Najwyższej Izby Kontroli zbyt mała, prowadząc w przypadku dróg o długich odcinkach do nieczytelności planu.

Ponadto, w opinii Najwyższej Izby Kontroli, celowym byłby zabieg legislacyjny polegający na określeniu w ustawie z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym, sankcji za niezapewnienie zgodności sposobu umieszczenia znaków drogowych, sygnalizatorów i urządzeń bezpieczeństwa ruchu, z zatwierdzoną organizacją ruchu. Funkcję sankcji mogłaby pełnić kara pieniężna wymierzana w trybie administracyjnym przez wojewodę, jako organ sprawujący nadzór nad zarządzaniem ruchem.

Maciej Telec

Główny legislator